

Wijzigingsbesluit Natura 2000-gebied Brabantse Wal

De Staatssecretaris van Economische Zaken

Gelet op de artikelen 10a en 15 van de Natuurbeschermingswet 1998;

BESLUIT:

Artikel 1

Het besluit van 25 april 2013 (PDN/2013-128; Stcrt. 2013, 12211) tot aanwijzing van Brabantse Wal als Natura 2000-gebied wordt als volgt gewijzigd:

1. De kaart wordt vervangen door de kaart behorende bij dit besluit;
2. De nota van toelichting die onderdeel uitmaakt van het besluit van 25 april 2013 wordt gewijzigd op de in de nota van toelichting behorende bij dit besluit aangegeven wijze.

Artikel 2

1. De bekendmaking van dit besluit geschiedt in de Staatscourant.
2. Dit wijzigingsbesluit treedt in werking op de dag na de bekendmaking in de Staatscourant.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
w.g. Sharon A.M. Dijkema
d.d. 16 oktober 2014

Dit wijzigingsbesluit en de daarbij behorende nota van toelichting worden gedurende zes weken ter inzage gelegd. De exacte periode en locatie worden vermeld in de bekendmaking die wordt gepubliceerd in de Staatscourant en in de advertentie die wordt gepubliceerd in gedrukte media en op internet.

Het wijzigingsbesluit kan digitaal worden ingezien via de website www.rijksoverheid.nl/natura2000.

Belanghebbenden die hun zienswijze als bedoeld in artikel 3:15 van de Algemene wet bestuursrecht naar voren hebben gebracht of die het redelijkerwijs niet verweten kan worden geen zienswijze naar voren te hebben gebracht, kunnen gedurende zes weken ná de bekendmaking beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, Postbus 20019, 2500 EA Den Haag.

Mededeling ten behoeve van de kadastrale inschrijving van dit besluit:
primaire besluit ingeschreven onder stuknummer OZ4 63080/51.

Nota van toelichting behorende bij het besluit tot wijziging van het besluit van 25 april 2013 [PDN/2013-128], waarmee Brabantse Wal is aangewezen als Natura 2000-gebied

Inleiding

1. Dit besluit behelst een grenswijziging van het Natura 2000-gebied Brabantse Wal. Deze wijziging is noodzakelijk geworden naar aanleiding van de uitspraak van 23 juli 2014 van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (zaaknummer 201305332/1/R2) met betrekking tot het aanwijzingsbesluit van dit Natura 2000-gebied (PDN/2013-128). De grenswijziging betreft de uitbreiding van het Habitatrictlijngebied met het natuurontwikkelingsgebied Jagersrust (gemeente Woensdrecht). Deze wijziging wordt in de onderstaande paragrafen (2 t/m 6) nader uitgewerkt en toegelicht. De nota van toelichting behorende bij bedoelde aanwijzing wordt aangepast volgens de tekst van paragrafen 8-10. Ingevolge de uitspraak is de kaart bovendien verbeterd met betrekking tot de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied op twee lokaties (paragraaf 7).

Wijziging begrenzing van het gebied

2. In het aanwijzingsbesluit van 25 april 2013 is de grens van het Habitatrictlijngebied langs de Putse Weg tussen de Abijlaan/ O.L. Vrouwe ter Duinenlaan en de Grote Meer ongewijzigd gebleven ten opzichte van het in 2003 aangemelde gebied. Deze (voormalige) landbouwenclave die bekend staat als Jagersrust, maakte geen onderdeel uit van het aangewezen gebied. Er werd vanuitgegaan dat hier geen actuele waarden voorkomen of voor het gebied relevante waarden ontwikkeld zullen gaan worden.
3. Hiertegen is beroep ingesteld met als beroepsgrond dat door "natuurontwikkeling ook habitattypen zijn ontstaan of zullen ontstaan in het gebied Jagersrust die een bijdrage leveren aan de verbeterdoelstellingen voor de habitattypen vochtige heiden (H4010A), droge heiden (H4030) en zwakgebufferde vennen (H3130) die voor de Brabantse Wal als Habitatrictlijngebied zijn geformuleerd."
4. In de uitspraak heeft de Afdeling hierover het volgende overwogen (r.o. 10.4): "In het aanwijzingsbesluit is vermeld in welke twee situaties zogenoemde 'nieuwe natuur' binnen de begrenzing van een Habitatrictlijngebied wordt gebracht. De eerste situatie is wanneer het natuurdoel van de nieuwe natuur overeenkomt met dat van het aangrenzende aangemelde Natura 2000-gebied, waarbij de natuurwaarden al aanwezig zijn of conform vastgestelde plannen zullen worden ontwikkeld. Het desbetreffende natuurdoel dient uiteraard invulling te geven aan de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied. De tweede situatie is wanneer de nieuwe natuur aantoonbaar noodzakelijk is om de instandhoudingsdoelstellingen te kunnen realiseren. Dat het gebied Jagersrust geen actuele vogelwaarden heeft zoals de staatssecretaris stelt – nog daargelaten of die stelling juist is – is niet relevant bij de begrenzing van een Habitatrictlijngebied. Van belang is dat uit de door [appellanten] overgelegde toelichting van het bestemmingsplan "Natuurontwikkeling Jagersrust", vastgesteld door de raad van de gemeente Woensdrecht op 28 maart 2013, blijkt dat dit plan is vastgesteld mede ten behoeve van de instandhoudingsdoelstellingen van de Brabantse Wal als Habitatrictlijngebied en dat hier onder andere het Moseven en Moerven worden hersteld. Voorts hebben Viridis en andere onweersproken gesteld dat alle agrarische gronden in het gebied Jagersrust zijn verworven ten behoeve van de beoogde natuurontwikkeling. Dat het agrarische gebruik van de gronden in het gebied Jagersrust wordt beëindigd is ook vermeld in de plantoelichting van eerdergenoemde bestemmingsplan.

Gelet op het voorgaande heeft de staatssecretaris onvoldoende gemotiveerd waarom het gebied Jagersrust niet voldoet aan het hiervoor aangehaalde beleid inzake het meebegrenzen van nieuwe natuur of welke reden van ecologische aard ten grondslag ligt aan het buiten de begrenzing van het Habitatrictlijngebied "Brabantse Wal" laten van het gebied Jagersrust."

5. Ingevolge de uitspraak dient het Habitatrictlijngebied te worden uitgebreid met het natuurontwikkelingsgebied Jagersrust. Dit is een voormalge landbouwenclave die in het westen grenst aan het eerder aangewezen Habitatrictlijngebied. Het agrarische gebruik heeft een ongewenste invloed

gehad op de waterhuishouding van het Grootte Meer dat gelegen is in het Natura 2000-gebied. Het gebied is verdroogd en de waterkwaliteit moet worden verbeterd. November 2009 is een convenant gesloten met verschillende partijen op de Brabantse Wal om de verdroging op de Brabantse Wal terug te dringen en de waterkwaliteit te verbeteren. De aankoop en inrichting van Jagersrust maakt onderdeel uit van het afgesproken maatregelenpakket.¹

6. Het natuurontwikkelingsgebied Jagerrust betreft ten eerste het direct aan het reeds bestaande Habitatrictlijngebied grenzende gebied ten noordoosten van de Putse Weg waarop het in de uitspraak aangehaalde bestemmingsplan betrekking heeft. Het bestemmingsplan betreft ook een deelgebied op ca. 4,5 kilometer ten zuidoosten van Hoogerheide, maar dit maakte al deel uit van het in 2013 aangewezen Natura 2000-gebied. Dit deelgebied is als "traject 2" aangeduid in het project Jagersrust¹. Ten tweede betreft de uitbreiding de ten zuidwesten van de Putse Weg gelegen voormalige landbouwenclave, die in het project Jagersrust is aangeduid als "traject 1". De inrichting van dit deelgebied is reeds voltooid. Het projectplan voor traject 2 is in juni 2014 vastgesteld door het Waterschap Brabantse Delta. Beide deelgebieden zijn onderdeel van de door de Provincie Noord-Brabant vastgestelde Ecologische Hoofdstructuur (Verordening ruimte 2014). De Vereniging Natuurmonumenten is beheerder, erfpachter en/of eigenaar van beide deelgebieden.
7. In dezelfde uitspraak heeft de Afdeling het genoemde besluit van 25 april 2013 ook vernietigd voor zover dat betrekking heeft op "de wijziging van de begrenzing van het Vogelrichtlijngebied "Brabantse Wal" ten opzichte van het besluit van 24 maart 2000 ter plaatse van het terrein van groepsaccommodatie De Luchtballon en het militaire complex Huijbergen en enkele omliggende landbouwgronden en bospercelen" (r.o. 6.2). Hierdoor is de oorspronkelijke begrenzing van het Vogelrichtlijngebied weer hersteld. Dit herstel is op bijgaande kaart verwerkt (en bijlage A is vervangen). Ten overvloede heeft de Afdeling er in dit verband op gewezen dat de uitspraak geen betrekking heeft op de bestaande bebouwing, inclusief erven en tuinen, alsmede bestaande verhardingen die ingevolge de exclaveringsclausule van het besluit van 24 maart 2000 tot aanwijzing van de Brabantse Wal als Vogelrichtlijngebied reeds waren uitgezonderd van het aangewezen gebied.

Aanpassing nota van toelichting

8. In de nota van toelichting van het aanwijzingsbesluit worden in paragraaf 3.3 (Begrenzing en oppervlakte) de volgende wijzigingen aangebracht:
 - a. In de 1^e alinea wordt de datum van de kaartproductie gewijzigd in: 13-10-2014.
 - b. In de 3^e alinea wordt de eerste zin vervangen door de volgende zin: "Het Natura 2000-gebied beslaat een oppervlakte van ongeveer 4.870 ha, waarvan ruim 1.700 ha onder beide richtlijnen is aangewezen en 50 ha alleen onder de Habitatrictlijn."
 - c. Aan de laatste alinea van deze paragraaf (pag. 9) wordt het volgende punt toegevoegd:

"Het gebied wordt uitgebreid met het langs de Putse Weg ten zuidoosten van de Abijlaan/ O.L. Vrouwe ter Duinenlaan gelegen natuurontwikkelingsgebied Jagersrust (50 ha). In dit gebied worden met name de habitattypen zwak gebufferde vennen (H3130) en vochtige heide (H4010A) ontwikkeld waarmee een bijdrage wordt geleverd aan de uitbreidingsdoelstellingen die op beide habitattypen van toepassing zijn. De te ontwikkelen vennen en andere wateren vormen ook geschikt leefgebied voor twee andere Natura 2000-waarden waarvoor het gebied is aangewezen: drijvende waterweegbree (H1831, typische soort van het habitatype zwak gebufferde vennen) en kamsalamander. Ook voor deze beide soorten geldt een uitbreidingsdoelstelling. Daarnaast is de omzetting van landbouwgronden in natuur van grote betekenis voor zowel de waterkwaliteit als de waterkwantiteit ten behoeve van de instandhouding van waterafhankelijke habitattypen in het aangrenzende Habitatrictlijngebied. Hierdoor vermindert de externe eutrofiëring tengevolge van de toestroming van nutriëntenrijk water vanuit het hoger gelegen Jagerrust naar vennen als Grootte Meer en Kleine Meer in het ten oosten daarvan gelegen Habitatrictlijngebied (en het Moseven ten westen daarvan, broedplaats dodaars). Bovendien zal vermindering van de ontwatering en vermindering van grondwateronttrekking in de landbouwenclave de watertoevoer naar het gebied ten oosten daarvan vergroten.

¹ "Jagersrust; Totaal overzicht 2006-2009" (2010), opgesteld in opdracht van Waterschap Brabantse Delta

8. Bijlage A wordt vervangen door bijlage A van deze nota van toelichting.
9. In Bijlage C, paragraaf 3.2, pagina 48-49, wordt het antwoord op de zienswijze *Meerdere insprekers verzoeken de landbouwenclave Jagersrust op te nemen binnen de begrenzing. De ecologische inrichting van Jagersrust is essentieel voor de habitattypen zeer zwakgebufferde vennen (H3110), zwakgebufferde vennen (H3130) en de habitatsoort drijvende waterweegbree (H1831). De insprekers geven aan dat het gebied is aangewezen als Ecologische Hoofdstructuur. Enkel de uitbreiding met de enclave Jagersrust kan een oplossing geven voor het probleem van de kamsalamander (H1166), omdat hier met name aandacht is besteed aan herstel van vroegere vennen die dienst kunnen doen als voortplantingsplaats voor de kamsalamander. Daarnaast wordt aangegeven dat uitbreiding ook goed zou zijn voor de drijvende waterweegbree (H1831).*
vervangen door:
"De zienswijzen zijn overgenomen. Het Habitatrictlijngebied is uitgebreid met het natuurontwikkelingsgebied aan weerszijden van de Putse Weg tussen Abijlaan/ O.L. Vrouwe ter Duinenlaan en de Grote Meer. De natuurontwikkeling in dit gebied is zowel van belang voor het bereiken van bepaalde uitbreidingsdoelstellingen als voor de instandhouding van waterafhankelijke habitattypen in het ten oosten daarvan gelegen Natura 2000-gebied. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar paragraaf 3.3 van de nota van toelichting."
10. Het antwoord op de hierop volgende zienswijze (pag. 49) *Meerdere insprekers verzoeken Brabantse Wal, Markiezaat (127), het Zoommeer (120) en de Molenplaat samen te voegen tot één Natura 2000-gebied. Eveneens dienen de Hogerwaardpolder, het zuidwestelijk deel van de Augustapolder en Jagersrust te worden toegevoegd. Bovendien moeten ook de Noordpolder onder Ossendrecht met de aangrenzende delen van de stijlrand van de Brabantse Wal als de Koepel, de Bunt en de Geest toegevoegd worden, aldus de insprekers.*
vervangen door:
"De zienswijzen hebben behalve wat betreft Jagersrust, niet geleid tot wijziging van het besluit. De grenzen van het Vogelrichtlijngebied Markiezaat en Brabantse Wal zijn al in de procedure van de aanwijzing in 2000 onherroepelijk vastgesteld. Deze grenzen staan in deze procedure niet meer ter discussie. Voor Jagersrust wordt verwezen naar het antwoord op de vorige zienswijze."

Grenswijzigingen Vogelrichtlijngebied

Blauw = Vogelrichtlijngebied

Groen = Vogelrichtlijngebied en Habitatrichtlijngebied

Bruin = Vogelrichtlijngebied, Habitatrichtlijngebied en beschermd natuurmonument

